БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 18 воскресенье 1940 он № 40 (3041) Сэн 10 мунгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховн Соведэй Президиумэ ОРГАН.

Москва, Кремль. *Нүхэд Сталинда Молотовто*

Сталинай нэрэмжэтэ Ферганска Ехэ каналые Канибадама городһоо Ленинабад хүртэр уртадхаха тухай ССР Союзай СНК-гэй ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй, 1939 оной октябриин 21-нэй үдэрэй тогтоол дүүргэгдэбэ гэжэ мэдээсэнэбди. Нүхэр Сталинай нэрээр зоригжуулагдаһан колхознигууд, административно-инженерно-техническэ персонал, политхүдэлмэрилэгшэд, ниитын эдеэ хоолой, худалдаанай, искусствын, медицинын ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд болбол большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро ябажа, үбэлэй үедэ арбантабан үдэрэй торшо соо 79 километр канал барин, газарай хүдэлмэриие дүүргэбэ.

Тиигэжэ, Таджикистанай 50 мянган ажалшад болбол Сталинай нэрэмжэтэ, 126 километр Ферганска Ехэ каналай барилгые рекордно богони болзор соо дүүргэһэн, энээгээрээ Таджикистанай бага уһатай хойто районуудта уһагүйлэлгэдэ эсэс табиһан ба шанга шадалтай колхозно ажабайдалай саашанхи бадаралтые хангаһан байна.

Таджикистанай КП(б)-эйн ЦК-гэй секретарь ПРОТОПОПОВ
Таджикска ССР-эй СНК-гэй түрүүлэгшэ КУРБАНОВ.

Сталинбад, февралиин 13.

Советскэ кинематографиин хүдэлмэрилэгшэдтэ—ВКП(б)-эйн ЦК ба ССР Союзай СНК-гэй амаршалга

ВКП(б)-эйн ЦК ба ССР Союзай СНК болбол 20 жэлэйгээ ойе тэмдэглэжэ байгаа советскэ кинематографиин хүдэлмэрилэгшэдые амаршална.

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо 20 жэлэй торшо соо нилеэд илалтанууд туйлагдаа. Советскэ кино болбол идейнохудожественно ехэ хүсэн болон ургаа, массые коммунистическэ хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг болоо.

ВКП(б) эйн ЦК ба ССР Союзай СНК болбол искусствонуудһаа тон шухала ба тон массова искусство — киное хүгжүүлхэ ба урагшань дабшуулхыень, СССР-эй арадуудай үнгэрһэн историческа байдал ба социализмын эпохые харуулагша, советскэ хүнүүдэй баатаршалга ба героическа хэрэгүүдые алдаршуулагша, манай байгуулалтадахи бэрхэшээлнүүдые дабалгада ба коммунизмын торжествогой түлөө саашанхи тэмсэлдэ манай арадые мобилизовалагша, тон уранһайхан ба ажалша массын культурна дээшэлэлдэ шухала хэрэгтэй картинануудые орондоо олоор үгэхыень киногай хүдэлмэрилэгшэдые уряална.

ВКП(б)-эйн ЦК. ССР Союзай СНК.

ВЦСПС—советскэ кинематографиин хүдэлмэрилэгшэдтэ

Советскэ кинематографиин 20 жэлэй ойн үдэр, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болбол кинохүдэлмэрилэгшэдэй оломянганай эрмида амаршалга хүргэнэ.

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, советскэ кино болбол коммунистическэ хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг болоо, массын культура ба мобилизационно бэлэн байлгынь үргэгшэ туйлай ехэ художественно хүсэн болоо.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр, социализмын ороной бэелүүлжэ байгаа агууехэ коммунистическэ идейнүүдые харуулгаараа, үнэн зүбөөрөө, эли тодоороо, советскэ кино болбол коммунизмын хүсэд илалтын түлөө тэмсэлдэ ажалша массые эмхидхэлгэдэ туһална.

„Ленин Октябрьда", „Ленин 18 ондо", „Чапаев", «Балтикын депутат», «Агууехэ гражданин» г. м. мартагдашагүй гайхамшаг фильмнүүд, большевик Максим тухай трилоги ба бусад хадаа хүдэлмэришэн ангиин, таряашанай ажабайдал ба тэмсэл тухай, Хүдэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин легендарна геройнууд тухай, социализмые байгуулагшад тухай үнэниие арадта хэлэнэ. Тэдэнэр хадаа советскэ арадые шэнэ габияада зоригжуулна, тэрээнэй политическэ һэрэмжэ ба боевой шадабариень дээшэлүүлнэ.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болбол социалистическэ эхэ ороной патриодуудай габияата хэрэгүүдтэ, стахановска ажалда хүнүүдые зоригжуулагша, дээдэ идейнэ, уранһайханай фильмнүүдые байгуулха ехэ хүндэтэй хүдэлмэридөө саашадаа творческо амжалтануудые туйлахыень советскэ киногой хүдэлмэрилэгшэдэй коллективтэ хүсэнэ.

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

123-дахи стрелково дивизиие Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмсэлэй фронт дээрэ командованиин боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнь ба энэ зуураа, шэн зориг ба баатаршалгые харуулһанайнь түлөө 123-дахи стрелково дивизиие Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной февралиин 13.

Ленинградска военнэ округой штабай оперативна мэдээ

Февралиин 15-най үдэрэй торшо соо, **Карельскэ перешеек** дээрэ манай сэрэгүүдэй амжалтата ябуулганууд үргэлжэлһөөр байгаа. Противник хадаа буунууд ба военнэ зэбсэгүүдээ хаяжа, тон ехэ гээгдэлтэйгээр тыл тээшээ сухариба. Манай сэрэгүүд, Кямяря станци хүртэр дабшаба.

Февралиин 15-най үдэр, противнигай оборонительна бэхижүүлгэтэй 53 пунктнууд, тэрэнэй тоодо 21 түмэрбетонно артиллерийскэ барилганууд эзэлэгдэбэ.

Февралиин 15-най торшо соо, фронтын бусад участогуудта разведчигүүдэй бэдэрэлгэнүүд ба хэдэн районуудта пехотно частьнуудай тулалдаанууд болоһон байна.

Манай авиаци болбол противнигай сэрэгүүдтэ эсэргүү ба военнэ объектнүүдтэ эсэргүү амжалтата ябуулгануудые хэһэн байна. Агаарай байлдаануудта противнигай 6 самоледууд сохигдоо.

Литовско республикын тогтоһоор XXII жэлэй ойтой дашарамдуулан, нүхэд М.И.Калинин ба В.М.Молотовой амаршалганууд

Литовско республикын тогтоһоор XXII жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүх. М. И. Калинин болбол Литовско республикын президент Г. А. Смегонда амаршалгын телеграммые эльгэбэ.

Мүн, гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүх. В. М. Молотов болбол Литвын гадаада хэрэгүүдэй министр господин Ю. Урбшистэ амаршалгын телеграммые эльгэһэн байна.

Литовско республикын зависимобэшэ байдалай XXII жэлэй ой

Февралиин 16-да, Литовско республика болбол өөрынгөө зависимобэшэ байдалай XXII жэлэй ойе тэмдэглэбэ. Гүрэнэй национальна бэеэдаанхайё Литва болбол Балтиин шадарай бусад оронуудта адаляар, Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин илалтын результадта абаһан байна.

Литовско гүрэн болбол, Англи ба Франциин хэды ехээр эсэргүүсэжэшье байгаа һаань, урган гараһан юм. Литовско арад хадаа польско түримхэйлэгшэдтэ эсэргүү ба тэдэниие далдалагшад—англо-французска империалистнуудта ээргүү, тэгшэ бэшэ тэмсэл соо өөрынгөө зависимобэшэ байдалые хамагаалһан байгаа. Советскэ правительство болбол 1920 ондо, Литовско республикые хэнһээшье урид мэдэрһэн байна. 1920 оной июлиин 12-то РСФСР ба Литвын хоорондо мирнэ договор баталагдаһан байгаа. Энэ договорой ёһоор, Литвын составта, анханай Виленскэ губерниин эхэнхи хуби ба Литовско конституцияар гүрэнэй столицодо мэдэрэгдэһэн Вильно город ороо һэн.

Англо-французска империалистнуудаар тухирагдаһан панска Польшо болбол Литвые эзэмдэн абахые нэгэтэ бэшэ һэдэһэн байна. Демаркационно линиие тогтоохо ба военнэ ябуулгануудые зогсоохо тухай хэлсээе Польшотой 1920 оной октябриин 7-до Сувалкада баталаа һэн, теэд нүгөө үдэртэнь, польско генерал Мелиговскиин бандануд болбол Виленскэ областиин территоридо нэбтэрэн ороһон ба Литовско гүрэнэй газарые, тэрэнэй тоодо—Вильные эзэлһэн байгаа.

Англи ба Франци болбол польско военщинын энэ нэмэл дээрмэдэлгые зүбшөөһэн байна. Гансал Советскэ правительство болбол Вильные польско город гэжэ хэзээшье тоолногүй гэжэ мэдүүлэн, эрид протестые хэһэн байгаа.

Литовско республикын тогтоһон сагһаа хойшо, Советскэ Союз болбол залуу гүрэнэй зависимобэшэ ба аюулгүй байдалайнь суверенно эрхэнүүдые хамагаалаа.

Алдарта Улаан Арми болбол польско пануудай ярмо доро байһан арадуудые сүлөөлөө, украинцууд, белоруссууд ба литовцуудые сүлөөлөө. Улаан Арми болбол, мүн тэрэшэлэн Вильно городто сүлөөе асарһан байна.

Польско гүрэнэй унаһанай һүүлдэ, СССР-эй хилэнүүдэй аюулгүйе бэхижүүлгын, мүн Литвын аюулгүйе хамагаалгын шэнэ зорилгонууд урган гараһан байна. Эдэ зорилгонууд болбол СССР ба Литвын хоорондохи харилсан туһалалсаха пактда тодо һонороор харагдана. Литовско республикада Вильно городые ба Виленскэ областиие үгэхэ ба Советскэ Союз ба Литвын хоорондохи харилсан туһалалсаха тухай договор болбол хоёр оронуудай арадуудай хоорондохи историческа ханибарисаагай итогань болоһон байна.

Литовско арад болбол миртэ дуратай Советскэ Союзай политикые тон ехэ симпатяар ба баяраар угтана. Өөрынгөө зависимобэшэ байдалай XXII жэлэй ойе һайн үдэрлэхэ зуураа, Литовско арад болбол, тэрэнэй историческа судьбанууд хадаа Советскэ Союзтай ябуулдаг ханибарисаата харилсаануудай хүгжэлгэтэй ба бэхижэлгэтэй тон нягта холбоотой байна гэжэ тодоор харана. СССР болбол дайнай заналтые Балтиин шадарай оронуудһаа зайсуулаа, СССР-тэ эсэргүү плацдарм болгон хэрэглэхые хараалһан англо-французска военнэ блок болбол тэдээниие дайнда татахые һэдэһэн байгаа.

СССР-эй ябуулдаг, мирэй сэсэн политика хадаа харилсан туһалалсаха тухай Советско Литовско договорто тодо һонороор харагдажа, саашанхи экономическа ба культурна һалбаралтын үргэн аргашадабариие Литвэдэ үгэһэн байна.

СОВЕТСКЭ ШЭНЭ КАДРНУУД УРГАБА

Львов. Һүүлэй 4 һарын торшо соо городто, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ мянгаад ажалшад дэбжүүлэгдэбэ. Предприятинуудай директорээр ба директорые орологшоор 177 хүн томилогдобо. Тэрэнэй тоодо 22 эхэнэрнүүд.

20 жэлэй торшо соо кочегараар хүдэлмэрилһэн Андрейчук болбол ликерноводочно заводой директорээр томилогдоо. Завод болбол Львовско предприятинуудһаа түрүүлэн, хүдэлмэриин бригадна системэдэ ороһон байна. Зарим бригаданууд, урданайхида орходоо, 9 дахин үлүү продукци үгэнэ.

Шэнэ хүтэлбэрилэгшэдэй һуралсалда тон ехэ анхарал хандуулагдана. Нютагдахи промышленностиин трест болбол предприятинуудай директорнүүдэй 10 үдэрэй семинар эмхидхэбэ. Һаяар, бусад трестнүүдтэ иимэ семинарнууд хүдэлмэрилжэ эхилхэ байна.

Г. Бедаревай зураг. (ТАСС-ын фото-клише).

Серго Орджоникидзын түрэһэн нютагт

Гореша село. (Грузинска ССР), февралиин 14. (ТАСС). Имеретиин сэсэглэмэ ногоон хадануудай дунда, Суранска уулын хошуунда, Гореша гэжэ село байдаг, тэндэ Григорий Константинович Орджоникидзе түрэһэн ба эдир наһаяа үнгэргэһэн байна.

Сергогой түрэһэн гэрэнь—эгээ простой, модон мебельнүүдтэй хүдөөгэй юрын гэр юм. Үни удаан сагай торшо соо байһан дээрэһээ, үмэхиржэ харалшаһан, анханай церковно-приходско һургуулиин байшан дүтэшэг байдаг. Энэ гэр соо 7-наһатай Серго бэшэгтэ һураһан байгаа.

Тэрэ жэлнүүд тухай дурасан, Хуневскэ сельсоведэй депутат. Үнинэй педагог Виссарион ХаритоновичЦипкишвили иигэжэ хэлэнэ:

— Серго болбол хүхюу согтой ба юумэндэ обтой хүбүүн байгаа. тон һайнаар һурадаг һэн. Харагоулида ошожо һуралсалаа үргэлжэлүүлээ һэн, тэрэ үедэ бүхы Шорапанска уезд соо хоёрклассна гансахан училище тэндэ байһан гээшэ.

Гореша болбол һандарһан үгытэй село байгаа. Эрхим полянууд ба винограднигууд ха[...] помещигүүдтэ мэдэлтэй бай[...] юм. Таряашад болбол гол т[...] кукурузые таридаг һэн. Аба[...] ургасань хахад жэлдэшье х[...] дэггүй байгаа, тиимэ дээрэ[...] түрэл гэрээ орхижо, [...] бэдэржэ ошодог байгаа.

Мүнөө, Гореша селогой б[...] үмсын ажахынууд колхозу[...] хамтарба. Квадаури мүрэн д[...] электростанци байгуулагд[...] тэрэ болбол Горешада ба тэрэ[...] дүтын селенинүүдтэ энерг[...] үгэдэг. 12 километр утатай а[...] мобильна харгы баригдажа ба[...]

Средняя селенидэ хоёр [...] һургуулинууд, библиотека, ун[...] гын байшан бии. С[...] Орджоникидзын олон тоото та[...] нуудань инженернүүд, врач[...] агрономууд болонхой.

Гореша селогой колхозни[...] болбол өөһэдынгөө агу[...] хүнэй — Серго Орджоникид[...] дурасхалые мүнхэлнэ. С[...] Орджоникидзын нүгшэһөөр [...] бан жэлэй гүйсэхэ үдэрэй [...] тээ, гайхамшаг большев[...] ажабайдал ба ажал-ябуулга ту[...] беседэнүүд колхозно суглаа[...] дээрэ, улаан булангуудта, биб[...] текэдэ үнгэргэгдэнэ.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Коммунистнуудта эсэргүү репрессинүүд

Берлин, февралиин 12. Коммунистнуудые ба дайнда эсэргүү выступалагша нюурнуудые мүрдэлгэ бүхы Францида үргэлжэлһөөр байна. Сена ба Уазын департаментын префект болбол олон тоото коммунистнуудые концентрационно лагерьта хааһан байна. Арестовалагдагшадай дунда, Сена ба Уазын департаментын хэдэн генеральна советнигүүд бии. Коммунистическэ партида мэдээтэй байһанай түлөө, Марселиин 67 городской советнигүүдэй мандадууд хаһагдаба. Лионой военнэ суд болбол нэгэ хүдэлмэршые „гүрэнэй аюулгүйдэ эсэргүү зорюулагдаһан" ябуулгануудта гэмнэн, табан жэлэй торшо соо баалалтын хүдэлмэридэ зарахаар шиидхэбэ. Мүн, энэ военнэ суд болбол дайнда эсэргүү үгэ хэлэһэнэйнь түлөө нэгэ служащиие 5 жэл тюрьмэдэ хаахаар шиидхэбэ.

(ТАСС).

Германска экономическа делегаци бусаба

Экономическа асуудалаар германска правительствын тусхай түлөөлэгшэ Г. Риттер ба господин Шнурре түрүүтэй германска экономическа делегаци февралиин 15-да, Москваһаа мордобо.

Белорусска вокзал дээрэ, Гадаада Худалдаанай Наркомые орологшо нүх. А. Д. Куртиков Германида байгаа СССР-эй торгпред нүх. Е. Н. Бабарин, НКИД-эй протокольно таһагые даагша нүх. А. М. Барков, НКИД-эй центрально-европейскэ таһагые даагша нүх. А. М. Александров, НКВТ-эй экспортно управлениин начальник нүх. А. Ф. Иноземцев, НКВТ-эй импортно управлениин начальник нүх. В. А Сергеев, НКВТ-эй договорнуудай таһагые эрхилэгшын уялгые дүүргэгшэ нүх. Д. Д. Мишистин, НКВТ-эй протокольно частиин начальник нүх. С. А Вшивков гэгшэд ба, г. Фон—Типпельскирх түрүүтэй германска посольствын состав болбол мордогшодые үдэшэбэ.

Дүрбэн негрнүүдэй хэрэг

Нью-Йорк, февралиин 13. Верховно суд болбол дүрбэн негрнүүдые саазалха тухай Флоридын штадай судай тогтоомжые болюулба, юундэб гэхэдэ, хэһээлгын заналта доро үнгэргэгдэһэн 5 үдэрэй таһаршагүй асуулгын һүүлдэ, тэдэниие гэмээ «мэдэрхэ» баатай болгоһон байна. Мэдэрэлгэ болбол „тон хатуу хэһээлтэнүүд" дээрэһээ хэгдэбэ гэжэ гэмнэгдэгшэд батална.

Приговорые болюулга болбол, дүрбэн негрнүүдтэ эсэргүү шэнэ гэмнэлгэнүүдые оложо, тэдэниие саазалхаар дахин шиидхэхэдэнь Флоридой штадай засагуудта һаад ушаруулнагүй.

(ТАСС).

Негретянска писател[...] мэдүүлгэ

Нью-Йорк, февралиин [...] Империалистическэ держава[...] болбол дайниие дэлгэрүүл[...] тула, финляндиин событиие[...] рэглэхые һэдэнэ гэжэ негрит[...] ка суута писатель Ричард Р[...] гэдэг мэдүүлбэ. Англи ба Фра[...] болбол, Райт хэлэбэ, һүүлэй [...] жэлэй торшо соо Советскэ Сов[...] эсэргүү зорюулагдаһан Финля[...] дахи бэхижүүлгэнүүдые ба[...] гые финансировалһан байна[...]

Сагаан Финляндида туһ[...] гэһэн гуверовскэ комит[...] ябуулгые буруушаан зэмэ[...] зуураа, Ричард Райт болбол, [...] гаанфиннүүдтэ зөөри суглуул[...] орондо, американска негрнүү[...] залуушуудай ба орон соохи [...] дэлмэригүйшүүдэй байдалые [...] жаруулха хэрэгтэй гэжэ мэд[...] бэ.

(ТАСС

Партийна ажабайдал

ДАБААТЫН СОМОНОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИ

Заиграйн районой, Дабаатын сомоной партийна эхин организаци болбол ВКП(б) эйн 3 член ба 6 кандидат, бүгэдэ 9 коммунистнуудтай. Тэдэнэр практическа хүдэлмэри дээрээ үнэхээр авангардна үүргэ бэелүүлнэ.

Тус партийна эхин организаци хадаа партиин XVIII съездын историческа тогтоолнуудаар зэбсэглэгдэжэ, коммунистнуудайгаа идейно-политическэ ба теоретическэ хүмүүжүүлгые лээшэлүүлэн, партийно-политическэ хүдэлмэреэ ажахын ябуулгануудтай зүбөөр зохилдуулан табижа шадаа.

Партийно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанайгаа результатдта, колхозно үйлэдбэриин олонтоото түрүү хүнүүдые, стахановцуудые (Санжиев Дампил—«Улаан-Эрхирик» колхозой түрүүлэгшэ, Раднаев Жигмид—тус колхозой полеводческо бригадын бригадир; Самаганов Бальжинима—«Арбижал» колхозой түрүүлэгшэ ба бусадые) партида абаа. Эдэ залуу кадрнууд болбол колхозно массын дунда нилеэд авторитедтэй болоһон байнад. Энэ хадаа үнэн сэхэ ба стахановска хүдэлмэреөр туйлагдаа.

Тус организаци хадаа, «Ажахын амжалтанууд, мүн тэдэнэй бата бэхи ба удаан байлгань бүрин ба бүхэли дээрээ, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин амжалтануудһаа болохо юм гэжэ, иимэ условинуудай үгы һаань—ажахын амжалтанууд элиһэн дээрэ байгуулагдаһан байшажа болохо юм»—гэжэ, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1937 оной февраль-мартын пленум дээрэ нүх. Сталинай хэлэһэн сэсэн заабариие, ВКП(б)-эйн XVIII съездын историческа тогтоолнуудые зүбөөр ойлгожо, тэдээниие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна.

«Улаан-Эрхирик» колхозой түрүүлэгшэ, залуу коммунист нүх Санжиев Дампил болбол Бүхэсоюзна хүдөөажахын выставкэдэ хабаадаһан ба колхозонь хоёрдохи шатын диплома шагнагдаа.

„Улаан-Эрхирик" колхоз болбол бүхы хэмжээябуулганнуудые бүрин дүүргэжэ, колхозниигуудань шанга шадалтай болонхой. 1939 ондо ажалта үдэртөө 4-4 түхэриг хубааһан байна, бусад колхозуудань ажалта үдэртөө 3-3 түхэригһөө бага бэшээр хубаагаа.

Дурсагдагша партийна организациин дэргэдэхи агитколлектив болбол нютагуудахи ажалшадай депутатуудай Совөдүүдтэ һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ агитационно-массова хүдэлмэри һайнаар ябуулһанайнь результатдта, декабриин 24-нэй үдэр Дабатын сомоной һунгагшад 100 проц. ерэжэ, партийна ба партийнабэшэнүүдэй блогой түлөө бултадаа голосуудаа үгэһэн байна. Мүнөө, энэ сомоной колхозуудта 24 агитаторнуудтай агитколлектив хүдэлмэрилнэ, партийна организацинь эдэ агитаторнуудта зорюулһан семинар ба хөөрэлдөө һара бүри хэдэг. Эдээн сооһоо багша, комсомолец Базаров Цыбик, комсорг Базаржапов Д., колхозой түрүүлэгшэ Самаганов Б. Н. гэгшэд эрхим агитаторнуудай тоодо ороно. Колхозниигуудай дунда агитационно-массова хүдэлмэри регулярна ябуулнад.

Н. ЦЫДЕНОВ.

РЕДАКТОРНУУДАЙ СОВЕЩАНИ

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой агитаци ба пропагандын таһагаар зарлагдаһан, районно ба ханын газедүүдэй редакторнуудай республиканска совещани болоһон байна.

Тус совещанида хабаадагшадта зорюулһан, олон янзын темэнүүдээр: уласхоорондын байдал; гүрэн тухай Ленин—Сталинай һургаал; манай коммунистическэ партиие байгуулга ба бэхижүүлгэдэ большевистскэ хэблэлэй үүргэ тухай (2 лекци) ба бусад шухала шухала асуудалнуудаар арба гаран лекцинүүд уншагдаа.

Совещаниин һүүлшын үдэрэй заседани дээрэ, жюриин шиидхэбэриин ёһоор, 7 районно ба 7 ханын газедүүд 1940 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха кандидадууд болгогдоо.

Районно газедүүдһээ: 1) „Баргузинская правда"—редакторань нүхэр Галиндабаев; 2) „Закаменская правда"—редакторань нүхэр Нимбуев; 3) Зэдын районой „Стахановец"—редакторань нүхэр Киреев; 4) Кяхтын районой „Завета Ленина"—редакторань нүхэр Астафьев; 5) Тарбагатайн районой „Победа"—редакторань нүхэр Шевченко; 6) Заиграйн районой „Путь-Сталина" — редакторань нүхэр Скуратов; 7) Тунхэнэй районой „Красное Знамя"—редакторань нүхэр Вяткин.

Ханын газедүүдһээ: 1) Заиграйн районой „Улаан-Эрхирик" колхозой—„За здоровый быт", 2) Курбиин МТС-эй „Тракторист"; 3) Тунхэнэй районой, „О С О" колхозой—„Ошон", 4) Кяхтын Хүдөөажахын техникумэй—„За кадры" ба фото газета; 5) Селенгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой—„Улаан Малша";6) Бичурай аймагай „Улаан Одон" колхозой—„Улаан Туг". Лыгденов

Мартагдашагүй Серго

(Г. К. Орджоникидзын наһа бараһанһаань хойшо гурбан жэл гүйсэһэндэ)

Социализмын түлөө эсэшэ сусарашагүй тэмэсэгшэ ба социализмые байгуулагша, Ленинско-Сталинска типын партийна ба гүрэнэй элитэ деятель, гайхамшаг Григорий Константинович Орджоникидзын наһабараһан үдэрһөөнь хойшо гурбан жэл үнгэрбэ. Тэрэ хадаа коммунизмын хэрэгэй түлөө, ажалша хүнтүрэлтэнэй зол жаргалай түлөө тэмэсэдэ бүхы ами бэеэ зорюулһан юм.

Григорий Константинович (Серго) Орджоникидзе 1903 ондо, арбандолоотой боломсоороо, партида ороо һэн. Тифлисскэ партиина комитедэй даалгабаряар, Серго болбол Закавказска түмэр замай гол мастерскойнуудта революционно хүдэлмэри ябуулдаг байгаа. Эндэ хүдэлмэришэдтэй уулзажа, тэдэнэрэй ажабайдалтайнь танилсаха зуураа, Серго болбол большевистскэ агитаторай ба хүтэлбэрилэгшын шадабаринуудые олоһон байна. Орджоникидзе хадаа профессионал-революционер, большевик-ленинцын замда зоримгойгоор ороһон юм.

Нүхэр Сталинай хүтэлбэреөр, Серго Орджоникидзе болбол Закавказиин большевистскэ организацинуудта активнаар хүдэлмэрилһэн байна. Тэрээнһээ хойшо, Серго болбол арадуудай агууехэ вождиин ханинүхэрэнь ба соратнигань байгаа.

1910 оной ноябрьда Орджоникидзе болбол Ильичдэ Париж ерэһэн юм. Тэрэ хадаа, Парижда дүтэ шадар Лонжюмодохи большевистскэ партийна һургуулида Ленинээр эльгээгдэһэн байгаа. Эндэ Серго болбол ленинскэ теоретическэ хатуужалые абаһан байна. 1911 оной зун, Орджоникидзе хадаа Ленинэй даалгабаряар партийна VI конференциие зарлаха эпигэмжэтэн боложо, Росси ерэһэн байна. Тэрэ болбол 1912 ондо Прагада болоһон конференци дээрэ ЦК-гэй член болон һунгагдаһан ба ЦК-гэй Ородой бюро—Россидо революционно хадэлмэриие хүтэлбэрилхэ практическа центрэй составта оруулагдаһан байна Бюрогой хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Сталин байгаа.

Уданшьегүй Сергое арестовалаа һэн. Энэ хадаа Сергогой дүрбэдэхи арестнь байгаа. 1904 ондо царска полици болбол Гори станци дээрэ революционно литературатай ябатарань бариһан юм тиихэдэ Серго түрүүшынхеэ тюрьмэдэ ороһон байна. Буунуудые хадада абаашахые партиин даалгахада, Гудаудай (Абхази) шадар буунуудые буулгажа байтараа, 1906 оной январьда баригдашаһан байгаа. 1907 оной ноябрьда Орджоникидзые дахин арестовалжа, Банловско тюрьмэдэ хааһан байна. Серго болбол Сибирь сүлэгдэһэн аад, тэндэһээ зэргэдэжэ нюусаар Баку бусаад, революционно хүдэлмэриин түлөө шэнэ энергитэйгээр оролсоһон юм.

1917 ондо Орджоникидзе болоол сүлэлгэһөө Петроград ерээ һэн. Буржуазно-помещигүүдэй сагзуурын правительстводо эсэргүү тэмэсэлдэ, Совөдүүдэй засагай түлөө тэмэсэлдэ Серго хадаа Ленин ба Сталинай тон ойрынь соратник болоһон юм.

Июльскэ үдэрнүүдэй һүүлээр подпольдо Ленинэй хорогодоходо,

Г. К. ОРДЖОНИКИДЗЕ

☆ ☆ ☆

Серго тэрээндэ ошожо Петербургдахи байдал тухай информир валдаг ба нүхэр Сталиндэ хүргэхын тула директивүүдые абадаг байгаа.

Серго болбол РСДРП(б)-эйн VI съездын хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсаһан байна. Тэрэ хадаа ЦК-гэй даалгабаряар, съезд дээрэ доклад хэхэ зуураа, зэрлиг буржуазиин судтэнь Ленин ошохо ёһогүй гэжэ эрид хатуугаар хэлээ һэн.

Орджоникидзе болбол фронтын тон харюусалгата участогууд дээрэ бүхы гражданска дайе үнгэргэһэн байна. Пулковой шадар ба Хойто Кавказида байһан Деникиндэ эсэргүү, сагаанпанска Польшодо эсэргүү байлдаануудта, большевистскэ комиссар Орджоникидзе болбол революцида преданна байха мэдэрэлые, илалта тээшэ зориһон большевистскэ дурахүсэлые бөөецүүдтэ хүмүүжүүлжэ, ходо түрүү эн ябадаг һэн.

1918 оной зун Серго болбол Хойто Кавказай тон ехэ бэрхэшээлтэй условинуудта, большевик—полководец, политическэ хүтэлбэрилэгшын гайхамшаг шанарнуудые харуулһан байна. Англо-Францийн хүлэһэншэ генерал Деникинэй бандануд хадаа Хойто Кавказые Советскэ Россиһоо таһалһан байгаа. Тэрэ үдэрнүүдтэ, деникинскэ агент-меньшевик Георгий Бичерахов болбол Советскэ засагта эсэргүү мятежые Терек мүрэн дээрэ үүсхэһэн юм. Бичераховай контрреволюционно отрядууд хадаа Хойто Кавказай түмэр замай гол магистралиие таһалдуулжа, Прохладная станциие эзэлһэн байгаа.

Хойто Кавказдахи Советскэ республиканууд болбол Советскэ Россиһоо таһалагдахаһаа гадна, сагаантанда эсэргүү тэмэсэлдээ харилсан туһалалсаха аргагүй болоод байгаа.

„Онсо комиссар" Серго Орджоникидзе хадаа революционно улаан отрядуудые горцуудһаа байгуулаа һэн. Ингушууд, Чеченцүүд, осетинүүд, кабардинцууд, ба карцуud болбол Советскэ засагта туһалха гэжэ жагсаһан юм. Тэдэнэр хадаа Ленин—Сталинай партиин урягаар эмхидэһэн байна.

Эдэнэртэй хамта, Совөдүүдэй засагай түлөө ажалша казагууд байлдаһан байна. Хойто Кавказдахи сагаантанда эсэргүү тэмэсэлэй историдо толотомо хуудаһануудые нээһэн „Революционно казачье дивизи" хадаа мятежнигүүдэй тыл соо, Сергогой инициативаар ба хүтэлбэреөр, казаг үгытэйшүүдһээ байгуулагдаһан байна.

Тиин дайсан бутасохигдожо, бичераховщина үгыхэгдэһэн юм.

Сталинска планай ёһоор, Деникиниие эсэслэн бутасохилго, Хойто Кавказда Советскэ засагые байгуулга хадаа нүхэд Орджоникидзе ба Кировэй нэрэнүүдтэй тон нягта холбоотой байна.

1920 оной хабар Орджоникидзе ба Киров хоёр, улаан полкнуудай толгойдонь ябажа Азербайджан ороод, һүүлээрэнь Грузиие сүлөөлөө һэн.

Орджоникидзе хадаа закавказска большевигүүдэй хүтэлбэрилэгшэнь болоһон юм. Серго болбол С. М. Кировтэй хамта ленинско-сталинска национальна политикые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлһэн байна. Тэрэ хадаа Закавказидахи национал-уклонизм ба троцкизмда эсэргүү тэмэсэжэ, Закавказиин арадуудые советскэ единэ бүлэнэр болгон нягтаар жагсааһан юм. Орджоникидзын ба Кировэй хүтэлбэреөр, закавказска федераци—Закавказиин олонтоото арадуудай аха дүүгэй республика байгуулагдаһан байна.

Арадай ажахые һэргээн бодхоолгын үеһөө реконструктивнэ үедэ шэлжэн оролго хадаа манай орондо социализмые байгуулгын историдохи тон ехэ бэрхэшээлтэй үеэнь байгаа. Энэ үедэ парти болбол ЦКК-РКИ-гэй хүтэлбэрилэгшын тон харюусалгата хүдэлмэриие нүхэр Орджоникидзедэ даалгаһан байна. Серго хадаа дүрбэн жэлдэ (1926-1930) энэ тушаалда байгаа.

ЦКК-гэй түрүүлэгшэ Серго Орджоникидзе болбол, орониие индустриализацилгын сталинска планда эсэргүүсэһэн контрреволюционно троцкистнуудта, зиновьевцуудта, бухаринцуудта эсэргүү эрид хатуугаар тэмэсэһэн байна.

Нүхэр Орджоникидзээр хүтэлбэрилэгдэһэн ЦКК-РКИ хадаа арадай ажахын социалистическэ реконструкциин планиие дүүргэлгэдэ оронойгоо ресурснуудые мобилизацилга тушаа угаа ехэ хүдэлмэри хэһэн юм.

1930 оной эсэстэ, Орджоникидзе болбол ВСНХ-гэй түрүүлэгшэ, һүлээрэнь хүндэ промышленностиин наркомоор томилогдоһон байгаа. Тэрэ хадаа гайхамшаг хүтэлбэрилэгшэ, хүтэлбэриин сталинскэ стилиин мастер байһанаа энэ тушаалда дахин харуулаа һэн.

Орджоникидзе болбол со[…] ажахынхидые сталинскаар х[…] жүүлһэн байна. Тэрэ хадаа […]хынхидай хани нүхэрэнь, баг[…] эсэгэнь байһан юм. Тэрэ […] хүнүүдэй ургалтынь хо[…] анхаралтайгаар харадаг, у[…] ябаһан, шадабаритай хүдэл[…]лэгшэдые дэбжүүлдэг байга[…]

Орджоникидзе болбол […] промышленностьдо урган га[…] стахановска хүдэлөөндэ угаа[…] удхашанарые олгодог һэн. […] хадаа заводууд ба шахтан[…] эрхим стахановцуудтай зу[…] сэжэ, тэдэнэрһээ һурадаг б[…]дэнэрые һургадаг байгаа. Ор[…]никидзе болбол хэдэн арбаа[…]ган эхэнэрые—ажахынхидай[…] инженерно-техническэ хүдэл[…]лэгшэдэй эхэнэрнүүдые по[…]ческэ ажахын активна ажабай[…] уряалһан байна.

Ленин, Сталинтай хамта […]дэнэрэй хүтэлбэреөр большe[…]скэ партиие байгуулһан, […]листическэ революциин ил[…] түлөө, манай орондо социали[…] илалтын түлөө тэмэсэһэн, х[…] большевистскэ гвардида Ор[…]кидзе хабаадана.

Революционно боец Серго […] арадай дайсадта эсэргүүсэн, […]дэлмэришэн ангиин хэрэгэй […]нигүүдтэ ба предательнуудта[…] гүүсэн, зоримгой хат[…] тэмэсэдэг байгаа.

Манай агууехэ эхэ ороной[…]шад болбол Серго Орджони[…] алдар солото нэрые хэз[…] мартахагүй, тэрэнэй геро[…] шарайнь арадай зүрхэндэ […] байха.

Серго Орджоникидзын нэ[…]даа, Ленин—Сталин[…] хүтэлбэреөр шэнэнүүд илал[…]дые туйлахыень советскэ […] уряална.

И. Раз[…]

Искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай Обкомдо

Москвада болохо Бурят-Монголой искусствын декадада бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, һаяхан искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Союзай Обкомой хоёрдохи пленум болобо.

Пленум хадаа декадада бэлэдхэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, тэрээндэ хабаадагшадай дундахи политико-массова хүдэлмэриие һайжаруулгада зорюулагдаһан бодото хэмжээябуулгануудые бэелүүлхэ гэһэн тогтоомжо абаа Пленум болбол тогтоол сооһоо искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй творческо шадабариинь улам дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэрилэгшэдэй амаралтые культурнаар эмхидхэхэ (концерт үгэлгые, коллективнээр кинодо оролгые, лекцидэ ябалгые эмхидхэхэ ба мүн тэрэшэлэн, экскурси, творческо уулзалга г. м. үнгэргэлгэ) гэжэ бэшэбэ.

Бурят-Монголой музыкально-драматическа театрай, филармониин, театрально-музыкальна училищын ба художнигуудай союзай профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриинь бүри һайжаруулхын тула, Союзай Обком болбол членүүдээ эдэ коллективүүдтэ нэгэдүүлбэ.

Пленум хадаа искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй хүүгэдые обслуживалхын зорилгоор ясли ба хүүгэдэй сад эмхидхэхэ гэжэ тогтообо.

Художнигууд декадада бэлэдхэжэ байна

Бурят-Монголой советскэ художнигуудай областной союз болбол Москвада болохо Бурят-Монголой искусствын декадада уранһайхан зурагай искусствые харуулхын тулада бэлэдхэжэ байна.

Тэдэнэр хадаа социалистическэ Бурят-Монголой суута һайхан природые харуулһан хэдэн пейзажуудые, шанга шадалтай колхозно ажабайдал; хүгжэжэ байгаа промышленность; культурна байгуулалтанууд; манай хүхюун сэнгэлиг үхиоүүд; ороной оборонно темэнүүд дээрэ; республикын солото хүнүүдэй портредүүд г. м хамтадаа 50 шахуу шэнэ картинануудые зуража байна.

Художнигуудай союз болбол ре[…]кын художнигуудай уранһайханай зурагай 300 шахуу зохёолнуудые харуулһан выставкые энэ оной зун эмхидхэхэнь. Декадада арадай творчествын республиканска Байшангаар харуулагдаха уранһайханай зурагай искусствые бэлэдхэлгэдэнь туһална

Художнигууд нүхэд Мердыгеев, Тимин, Павлов, Чернугов Сампилов ба Ажигиров гэгшэд хэдэн янзын пьесэнүүдые уранһайханаар оформилжо байна.

БМАССР-эй правительство ба ВКП(б)-эйн Обком болбол республикын художнигуудта имагта анхарал табина. Художнигуудта зорюулагдаһан тусхай мастерскойн ехэ гэр, студи, библиотека ба канцелярия байгуулагдаа.

Санашадай республиканска соревнованиин дүнгүүдһээ

Февралиин 12 үдэр санашадай республиканска соревновани үргэлжэлбэ. Городой командануудһаа—30 километр ба эхэнэрэй командынхид—10 километртэ санын урилдаа хэбэ. Районуудай командaнууд, эрэшүүл—10 километр ба эхэнэрнүүд—10 километр газарта военизированнэ патрульнуудай хурдан гүйлгые санаар хэхэ зуураа, «хоро хаяһан» 200 метр газарта противогазтайгаар, хаалтануудые дабажа ба граната шэдэжэ гэтэлһэн байна. Энэ хадаа соревнованиин тон һонин ба харюусалгатай хубинь болоно.

Тус соревнованида, городой эрэшүүдэй командануудһаа, эрхим санаша нүхэр ГОЛОВИН (ПВЗ) 30 километр дистанцида 2 час 10 минута 04 секунда соо ябажа 1-дэхи һуури эзэлээ. Залуу санаша нүхэр НАУМОВ («Спартак»)—2 час 10 м. 16 секунда соо ябажа, хоёрдохи һуури ба ЛУБКОВ (ПВЗ)—3-дахи һуури эзэлээ.

Нүхэр Сухарева («Медик») 10 километр дистанцида 45 минута 22 секунда соо ябажа, нэгэдэхи һуури абаа. Плюснина («Медик») хоёрдохи һуури ба Костина (ПВЗ) 3-дахи һуури эзэлбэ.

Районуудай санашадһаа 10 километрэй дистанцида военизированнэ патрульнуудай санын хурдан гүйлгэндэ комсомолец нүхэр Казаков (Кяхтын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз) бүгэдые илаба. Нүхэр Каширин (Баргажан) 2-дохи һуури ба Блохин (Тунхэн) 3-дахи һуури эзэлбэ. Мүн эхэнэрнүүдэй командануудһаа нүхэр Астраха[…] (Кяхта) 1-дэхи һуури, […] Зверева (Кяхта) 2-[…] Постникова (Баргажан) 3[…] һуури эзэлбэд.

Командануудые бүхы д[…] абажа харабал, городой эрэш[…] командануудһаа «Локомотив» […] 1-дэхи һуури, 2-дохи һу[…] «Спартак» ба 3-дахи һуури[…] «Медик» эзэлбэ. Мүн, эхэнэ[…]дэй командануудһаа 1-дэхи […] дохи һууринуудые «М[…] 3-дахи һууриие—«Локом[…] (ПВЗ) эзэлбэд.

Военизированнэ патр[…] ябалгада районуудай команда[…]һаа (эрэшүүд) 1-дэхи һу[…] кяхтынхид, 2-дохи һууриие […]хэн ба 3-дахиие баргажан[…] эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй ко[…]нуудһаа 1-дэхи һууриие м[…] кяхтынхид, 2-дохиие баргаж[…]хид ба 3-дахи һууриие бич[…]хид эзэлһэн байна.

* * *

Февралиин 12-ой үдэшэ, […] Удэ городой «Динамын» […] соо санашадай соревнов[…] дүнгүүдтэ зорюулагдаһан […] болобо. Район хоорондын […]шадай соревнованида 1-дэхи […] эзэлһэн Баргажанай ай[…] командада Физкультура […] спортын республиканска ком[…] дамжуулгын улаан туг бар[…]даба. Тус соревнованида ила[…] санашадые грамотануудаар […]наба.

С. МОЛОН[…]

ОТЛИЧНО ҺУРАЛСАЛАЙ ТҮЛӨӨ

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленум болбол һурагшадай отлично дисциплинын ба успеваемостиин түлөө эршэмтэйгээр тэмэсэхэ хүндэтэ зорилгые һургуулинуудахи комсомольско организацинуудай урда табяа.

Хориин дунда һургуулиин дэргэдэхи комсомольско эхин организаци ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X пленумэй дүнгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсэһэн байна.

Һурагшад - комсомольцуудай олонхинь отлично дисциплинэгэй, тэдэнэр успеваемостяраа 100 проц. «һайн» ба «отлично» гэһэн сэгнэлтэнүүдтэй байна. Эдэнэр болбол өөһэдөө һайнаар һурахаһаа гадна, общественнэ хүдэлмэридэ активнаар хандадаг, даабаринуудаа эрхимээр дүүргэдэг, һуралсалаараа гээгдэнги һурагшадта туһалдаг байна. Эрхим һурагшад - отличнигууд олон. Жэшээлхэдэ, 10 классай һурагша-комсомолец Георгий Багаев, Анна Кравойкова (8 класс), Чимитдо[…] ба бусад болоно.

1939-40 онуудай һурал[…]жэлэй түрүүшын хахадта […] комсомольцуудһаа 49-ниинь […] гэһэн сэгнэлтэнүүдтэй […] һэн. Иигангаа муугаар һу[…]даг һурагшад: Игнатьев—1[…] Ц. Даржаев—7-дохи кл. ба […]дууд. Эдэнэр яахадаа, […] шалтагаанһаа „муу" […] сэгнэлтэнүүдые абанаб г[…] тэдэнэр дисциплина му[…] ямаршье шалтагаангүйгөөр […] һоо таһарха, даабари[…] дүүргэхэгүй г. м. дээрэһэ[…]но.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй X плен[…] тогтоолые хэрэг дээрэнь бэе[…]хэ ябадалда комсомольско ор[…]заци, тэрэнэй бүхы комс[…]цууд активнаар оролсохо ё[…] Энэ шухала зорилгые хэрэ[…]рэнь бэелүүлхын түлөө тэмэ[…] отлично һуралсалай түлөө тэ[…] мүн.

Ц. […]

Харюусалгата редактор Р. Би[…]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-23; зав. партийным отд. — 7-66 2 зв.; зав. сельхоз. отд. — 7-55 1 зв.; отд. писем — 5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит № 37[…]